

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
w 2013 roku**

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2012r. poz.1113), regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej: jednostek samorządu terytorialnego, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów JST.

Na podstawie art. 7 ustawy o rio izby przeprowadzają co najmniej raz na cztery lata kompleksową kontrolę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego (szczegółowa informacja dotycząca przeprowadzonych kontroli oraz stwierdzonych nieprawidłowości znajduje się w Sprawozdaniu z działalności kontrolnej Izby).

Izby badają uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego JST oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu JST, podatków i opłat lokalnych, absolutorium, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian (na podstawie art. 11 ustawy o rio); wydają opinie w sprawach wskazanych, m.in. w art. 13 ustawy o rio; zaś na podstawie art. 1 ust. 4 ww. ustawy, w zakresie objętym nadzorem i kontrolą - prowadzą działalność informacyjną i szkoleniową. Do zadań izb należy także, zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych.

Oprócz działań wskazanych wyżej, a dotyczących w istocie:

- zapewnienia zgodnego z prawem działania nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w ramach sprawowanego nadzoru, działalności opiniodawczej, szkoleniowej, informacyjnej,
- oceny gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w ramach prowadzonej działalności opiniodawczej i kontrolnej

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi realizowała także zadania wspierające ww. działalność oraz zadania związane ze współdziałaniem Izby z innymi podmiotami (głównie poprzez działania Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń oraz Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej – których działalność opisana jest w sprawozdaniach z ich działalności), jak również zadania w zakresie organizacji i zapewnienia funkcjonowania Izby oraz komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych/rzecznika i jego zastępcy.

W 2013 roku Kolegium Izby zbadało **12 418** uchwały i zarządzenia organów jednostek samorządu terytorialnego, Składy Orzekające wydały łącznie **1 868** opinii. Izba przeprowadziła **41** kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego oraz **16** kontroli doraźnych. Zorganizowano 7 szkoleń dla przedstawicieli nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego, w których wzięło udział 468 osób (skarbnicy, wójtowie, radni, pracownicy jednostek samorządu terytorialnego). W szkoleniach brali udział także pracownicy Izby.

Organem Izby, zgodnie z art. 14 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, jest Kolegium Izby. Zadania należące do jego wyłącznej właściwości określone zostały w art. 18 ustawy i dotyczą spraw związanych z organizacją i funkcjonowaniem Izby, sprawowaniem przez Kolegium funkcji organu nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w

zakresie spraw finansowych, funkcji organu odwoławczego od opinii wydawanych przez składy orzekające Izby, organu rozpatrującego zastrzeżenia do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych.

W 2013 r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na 42 posiedzeniach:

- 1) **podjęło 9 uchwał związanych z działalnością Izby** dotyczących:
 - uchwalenia ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na rok 2013,
 - przyjęcia sprawozdania z działalności Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2012 r.,
 - przyjęcia sprawozdania z działalności kontrolnej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2012 roku,
 - przyjęcia sprawozdania z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2012 roku,
 - przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi za 2012 rok,
 - uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
 - przyjęcia wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na rok 2014,
 - zaopiniowania kandydata na członka Kolegium RIO w Łodzi.
- 2) **podjęło 2 uchwały dotyczące zastrzeżeń do wniosków pokontrolnych;** z czego w jednej uchwale Kolegium postanowiło o oddaleniu zastrzeżeń w całości, w drugiej część zastrzeżeń Kolegium oddaliło/część uwzględniło.
- 3) **wydało 177 rozstrzygnięć nadzorczych** stwierdzających naruszenie prawa w uchwałach/zarządzeniach podejmowanych przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych,
- 4) 12 241 uchwał/zarządzeń JST Kolegium uznało za podjęte bez naruszenia prawa,
- 5) w 1 przypadku Kolegium RIO w Łodzi dokonało zmiany własnej uchwały Nr 27/190/2013 z dnia 1 sierpnia 2013 r. zmieniając wskazany w uchwale termin na naprawienie uchwały (dot. załącznika „Zadań inwestycyjnych na 2013 r.”),
- 6) w 1 uchwale rady gminy Kolegium stwierdziło naruszenie prawa, uchwała naprawiająca z zachowaniem ustawowo przewidzianych terminów została zbadana na posiedzeniu w 2014 roku
- 7) podjęło 9 uchwał dotyczących raportów o stanie gospodarki finansowej JST (w tym o sporządzeniu raportu, zmianie terminu sporządzenia raportu, o przyjęciu raportu).

I. Działalność nadzorcza

W 2013 roku Izba sprawowała nadzór nad działalnością 199 jednostek samorządu terytorialnego, z tego 174 gmin, 3 miast na prawach powiatu, 21 powiatów, 1 województwa samorządowego oraz 7 związków międzygminnych.

W zakresie działalności nadzorczej, na podstawie przepisów art. 11 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi badało uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz związki międzygminne w sprawach dotyczących:

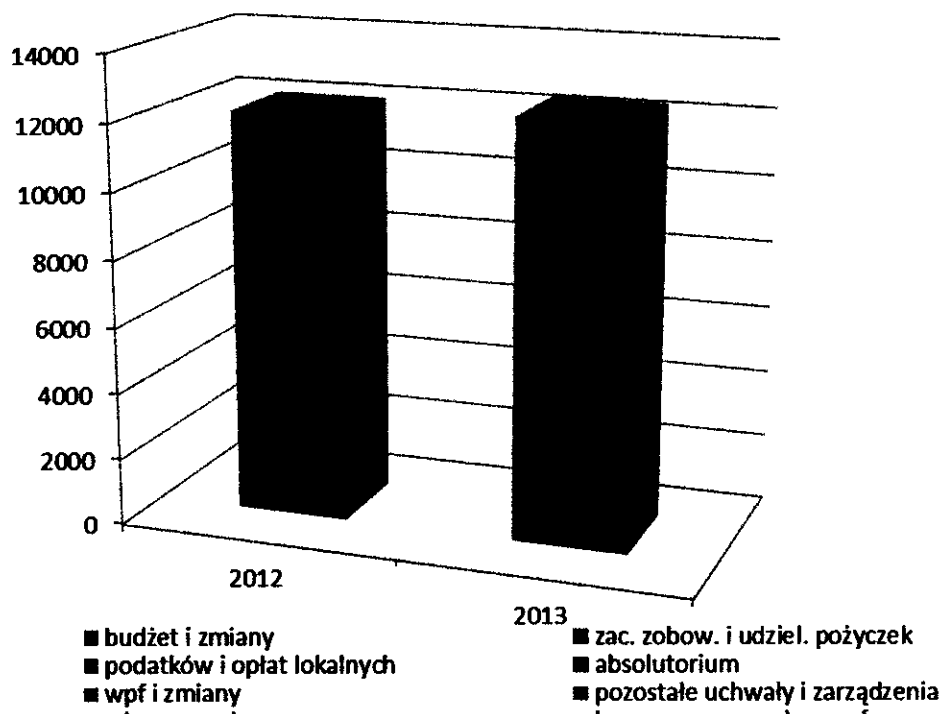
1. procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
2. budżetu i jego zmian,
3. zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek,
4. zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
5. podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa,
6. absolutorium,
7. wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

W 2013 roku z ogólnej liczby **12 418 zbadanych uchwał i zarządzeń** organów jst i związków najwięcej dotyczyło:

- budżetu i jego zmian – 7 764,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 1 999,
- podatków i opłat lokalnych – 1 174, w tym 494 uchwały dotyczyły opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek – 603,
- absolutorium – 200.

Lp.	Uchwały i zarządzenia jst dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń		Dynamika	
		2012 r.	2013 r.	liczbowa	procentowa
1	2	3	4	4 - 3	4 : 3
1	budżetu	206	206	0	100,0
2	zmian budżetu	7 525	7 558	33	100,4
3	zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek	677	603	-74	89,1
4	podatków i opłat lokalnych	892	1 174	282	131,6
5	absolutorium	203	200	-3	98,5
6	wieloletniej prognozy finansowej i zmian	1 847	1 999	152	108,2
7	pozostałe uchwały i zarządzenia	744	678	-66	91,1
Ogółem		12 094	12 418	324	102,7

W stosunku do 2012 roku Kolegium zbadało o 324 uchwały i zarządzenia więcej, to jest o 2,7%.

LATA	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń (4 + 6)	Wyniki postępowania nadzorczego																
		bez naruszenia prawa	3 : 2 w %	z naruszeniem prawa (7+9+11+17)	5 : 2 %	z tego:						z tego:					inne rozstrzygnięcia ¹⁾	17 : 2 %
						z nieistotnym naruszeniem prawa	7 : 2 %	wszczęte postępow. umorzono	9 : 2 %	nieważne (kol. 14+16)	11 : 2 %	nieważne w części	13 : 2 %	nieważne w całości	15 : 2 %			
																6		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
2012	12 094	12 002	99,2	92	0,76	1	0,01	18	0,15	64	0,53	6	0,05	58	0,48	9	0,07	
2013	12 418	12 241	98,6	177	1,43	6	0,05	23	0,19	140	1,13	11	0,09	129	1,04	8	0,06	
<i>z tego:</i>																		
gminy	10 477	10 310	98,4	167	1,6	6	0,1	23	0,2	131	1,3	11	0,1	120	1,1	7	0,1	
powiaty	1 272	1 264	99,4	8	0,6	0	0,0	0	0,0	7	0,6	0	0,0	7	0,6	1	0,1	
miasta na prawach powiatu	337	335	99,4	2	0,6	0	0,0	0	0,0	2	0,6	0	0,0	2	0,6	0	0,0	
samorząd województwa	277	277	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
związki międzygminne	55	55	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	

W wyniku badania nadzorczego Kolegium:

- 1) 12 241 uchwał/zarządzeń JST Kolegium uznało za podjęte bez naruszenia prawa (co stanowi 98,6% ogółu uchwał), z tego:
 - a) w przypadku 61 uchwał/zarządzeń JST Kolegium wszczęto postępowanie; w wyniku przeprowadzonego postępowania Kolegium podjęło decyzję o umorzeniu postępowania;
 - b) 12 180 uchwał/zarządzeń Kolegium przyjęło do protokołu bez uwag (z tego 277 dotyczyło województwa samorządowego, 330 miast na prawach powiatu, 1257 powiatów, 10 261 gmin i 55 związków międzygminnych);
- 2) w 177 uchwałach/zarządzeniach jst Kolegium RIO w Łodzi stwierdziło naruszenie prawa, z tego:
 - a) 140 uchwał/zarządzeń uznało za nieważne (11 w części, 129 w całości),
 - b) w 23 uchwałach stwierdziło naruszenie prawa, jednakże z powodu usunięcia przez JST stwierdzonych uchybień wszczęte postępowanie umorzyło,
 - c) w 6 uchwałach stwierdziło nieistotne naruszenie prawa,
 - d) w 8 uchwałach stwierdziło naruszenie prawa – zważywszy jednak, że dotyczyły one roku 2012 Kolegium ograniczyło się wyłącznie do wskazania że uchwały te zostały podjęte z naruszeniem prawa).

Ad 1a) W przypadku 61 uchwał/zarządzeń jst dotyczących:

- uchwalenia budżetu – 3,
- zmiany budżetu – 16,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 15,
- emitowania obligacji - 1
- zaciągania długoterminowych kredytów i pożyczek – 4,
- podatków i opłat lokalnych – 21 (w tym 16 dotyczyło opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi),
- zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst – 1,

Kolegium wszczęło postępowanie, w wyniku zaś przeprowadzonego postępowania nadzorczego

- podjęło decyzję o umorzeniu postępowania w związku z niedopatrzeniem się naruszenia prawa w przedmiotowych uchwałach/zarządzeniach.

Ad. 1b) Uchwały/zarządzenia w liczbie 12 180 przyjęte przez Kolegium Izby do protokołu bez uwag dotyczyły:

- uchwalenia budżetu – 191,
- zmian budżetu i w budżecie – 7515,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 1952,
- procedury uchwalania budżetu – 3,
- absolutorium – 199,
- emitowania obligacji, określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu – 29,
- zaciągnięcia pożyczek i kredytów długoterminowych – 550,
- udzielania pożyczek – 4,
- udzielania poręczeń majątkowych – 8,

- zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów – 31,
- zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst -139
- podatków i opłat lokalnych – 1076 (w tym 412 dotyczyło opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi),
- pozostałych spraw – 483.

Ad 2a) Unieważnienie w części i w całości dotyczyło:

- 2 uchwał w sprawie uchwalenia budżetu – nieważność w części (Kolegium uchwaliło budżety w kwestionowanej części),
- 3 uchwał w sprawie zmian w budżecie – 2 nieważność w części i 1 nieważność w całości (w przypadku 2 uchwał nieważnych w części Kolegium Izby dokonało ustalenia budżetu w części dotkniętej nieważnością, w 1 przypadku nie dokonano ustalenia z uwagi na rodzaj stwierdzonego naruszenia),
- 32 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i zmian – 31 nieważnych w całości, 1 nieważna w części,
- 1 uchwały w sprawie emitowania obligacji, określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu – nieważna w całości,
- 5 uchwał w sprawie zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów (unieważnione w całości),
- 1 uchwały w sprawie udzielania poręczeń (unieważniona w całości),
- 17 uchwał w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst (16 unieważnionych w całości, 1 w części),
- 75 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych (70 unieważniono w całości, 5 w części) z tego 64 dotyczyły opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 1 uchwały w sprawie nieudzielenia absolutorium (nieważna w całości),
- 3 uchwał w innych sprawach (unieważnione w całości).

Ad 2b) 23 uchwały i zarządzenia, w których stwierdzono **naruszenie prawa, ale postępowanie umorzono w wyniku usunięcia przez właściwy organ, we wskazanym przez Kolegium terminie, uchylbięć** dotyczyły:

- uchwalenia budżetu – 9,
- zmian budżetu – 14.

Ad 2c) **Nieistotne naruszenie prawa** Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi stwierdziło w:

- 1 uchwałę rady gminy w sprawie uchwalenia budżetu,
- 2 uchwałach rady gminy w sprawie zmian w budżecie,
- 1 uchwałę w sprawie zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst,
- 2 uchwałach w sprawie opłat za gospodarowanie odpadami komunalnym.

Ad 2d) W przypadku **8** uchwał/zarządzeń w sprawie zmian w budżecie, **ze względu na to, że uchwały dotyczyły minionego roku budżetowego - Kolegium wskazało, że podjęte zostały z naruszeniem prawa.**

Uchwały w sprawie absolutorium

W 2013 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadało **200** uchwał w sprawie absolutorium, z tego:

- **1** uchwałę powiatu w sprawie nieudzielenia absolutorium Kolegium unieważniło w całości;
- **198** uchwał w sprawie udzielenia i **1** w sprawie nieudzielenia absolutorium Kolegium przyjęło do protokołu bez uwag;
- **pięć gmin** nie podjęło uchwały w sprawie absolutorium za 2012 r. – wniosek Komisji Rewizyjnej nie uzyskał wymaganej większości głosów, w **jednej** gminie (Gm. Pątnów) od dnia 31 marca 2013 roku jest Komisarz Rządu.

Raporty o stanie gospodarki finansowej

Zgodnie z art. 10a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych:

1. Na podstawie wyników działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczej, w razie potrzeby wskazania organom jednostki samorządu terytorialnego powtarzających się nieprawidłowości lub zagrożenia niewykonania ustawowych zadań, izba przedstawia raport o stanie gospodarki finansowej tej jednostki.

2. Kolegium izby uchwałą decyduje o sporządzeniu raportu, określa jego zakres i termin oraz wyznacza członka kolegium odpowiedzialnego za przygotowanie projektu raportu.

3. Po przyjęciu raportu przez kolegium prezes izby przekazuje raport organom: stanowiącemu i wykonawczemu właściwej jednostki samorządu terytorialnego.

W 2013 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi przyjęło dwa raporty o stanie gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego:

- 1) Powiatu Łaskiego (uchwałą Nr 18/127/2013, podjętą w dniu 25 kwietnia 2013 roku),
- 2) Gminy Pątnów (uchwałą Nr 28/200/2013 z dnia 14 sierpnia 2013 roku).

Ad 1)

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi Uchwałą 18/127/2013, podjętą w dniu 25 kwietnia 2013 roku, postanowiło o sporządzeniu raportu o stanie gospodarki finansowej Powiatu Łaskiego w związku z zagrożeniem niewykonywania ustawowych zadań przez Powiat na skutek planowanych do przejścia zobowiązań Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Łasku.

Raport obejmuje stan finansów Powiatu w latach 2009-2012 i na dzień 30 kwietnia 2013r. oraz wpływ procesu przekształcenia SP ZOZ w Łasku na zapewnienie przestrzegania przepisów ustawy o finansach publicznych dotyczących uchwalania i wykonywania budżetu roku 2013 i lat następnych, ze szczególnym uwzględnieniem kwoty długu i jego spłaty

Uchwałą Nr **20/148/2013 z 23 maja 2013 r.** Kolegium Izby postanowiło przyjąć raport o stanie gospodarki finansowej Powiatu Łaskiego.

Organy Powiatu Łaskiego nie skorzystały z przysługującego im, na podstawie art. 10a ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, prawa do wniesienia do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi zastrzeżeń do raportu.

Ad 2)

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi uchwałą Nr 28/200/2013 z dnia 14 sierpnia 2013 roku postanowiło o sporządzeniu raportu o stanie gospodarki finansowej Gminy Pątnów w związku z wnioskiem składanym przez Komisarza Rządowego Gminy Pątnów do Ministra Finansów o udzielenie pożyczki z budżetu państwa - w terminie do dnia 10 września 2013 roku. Powyższa uchwała Kolegium została zmieniona uchwałą Nr 30/210/2013 z dnia 6 września 2013 roku, a następnie uchwałą Nr 35/240/2013 z dnia 24 października 2013 roku w związku z rozstrzygnięciami nadzorczymi Kolegium, stwierdzającymi nieważność uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy oraz w sprawie zaciągnięcia pożyczki z budżetu państwa. W wyniku tych zmian, ostateczny termin sporządzenia raportu został określony na dzień 15 listopada 2013 roku.

Przesłanką do sporządzenia tego raportu był brak płynności finansowej Gminy, co powodowało niemożność terminowego regulowania zobowiązań oraz wykonywania ustawowych zadań Gminy, zgodnie z obowiązującymi zasadami gospodarki finansowej, o których mowa w art.44 ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity z 2013 roku, poz.885 z późn. zm.). Świadczyły o tym wysokie kwoty zobowiązań wymagalnych na koniec okresów sprawozdawczych w latach 2010-2012 oraz za I półrocze 2013 roku.

Raport został sporządzony w celu oceny sytuacji finansowej Gminy na wniosek Komisarza Rządowego, który zgodnie z art. 97 ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2013 roku, poz. 594 z późn. zm.), przejął wykonywanie zadań i kompetencji organów Gminy i podjął działania zmierzające do uzyskania pożyczki z budżetu państwa.

Uchwałą Nr 38/251/2013 z 19 listopada 2013 r. Kolegium Izby postanowiło przyjąć raport o stanie gospodarki finansowej Gminy Pątnów.

Organy Gminy Pątnów nie skorzystały z przysługującego im, na podstawie art. 10a ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, prawa do wniesienia do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi zastrzeżeń do raportu.

II. Działalność opiniodawcza

Do właściwości składów orzekających Izby, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, należy wydawanie opinii w sprawach określonych w ustawach:

- zgodnie z postanowieniami art. 13 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych:
 - 1) o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych;
 - 2) o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jednostek samorządu terytorialnego;
 - 3) o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze;
 - 4) o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami,
 - 5) o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium oraz opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzieleniu wójtowi absolutorium;
 - 6) o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych;
- zgodnie z postanowieniami art. 246 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240):
 - opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego w projekcie uchwały budżetowej (ust. 1) oraz w uchwale budżetowej (ust. 3);
- zgodnie z postanowieniami art. 230 ust. 4 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1240):
 - opinie w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej.

Od uchwał składów orzekających służy odwołanie do kolegium izby w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały – w 2013 roku nie wniesiono odwołań od opinii składów orzekających.

O negatywnej opinii wydanej w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego prezes izby, wypełniając dyspozycję art. 21 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, informuje właściwego wojewodę i ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W 2013 roku **cztery** sprawozdania – dotyczące wykonania budżetu za 2012 rok – zostały negatywnie zaopiniowane przez składy orzekające Izby: Gmina Państwów, Gmina Zadzim, Miasto Gmina Działoszyn, Miasto Gmina Opoczno. O fakcie tym poinformowany został Minister Finansów i Wojewoda Łódzki.

Składy Orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2013 roku wydały łącznie 1868 opinii, z tego:

- 1352 pozytywne (72,38% wydanych),
- 504 pozytywne z uwagami/z uwagami/z istotnymi uwagami (26,98%) (dalej opinie te traktowane są jako „pozytywne z uwagami”),
- 12 negatywnych (0,64%).

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii		Charakter opinii wydanych w 2013 r.					
	2012 r.	2013 r.	pozytywne		pozytywne z uwagami		negatywne	
Ogółem, z tego w sprawie:	1 933	1 868	1352	72,4%	504	27,0%	12	0,6%
możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	426	357	268	75,1%	89	24,9%	0	0,0%
możliwości wykupu papierów wartościowych	7	21	9	42,9%	12	57,1%	0	0,0%
projektów uchwał budżetowych jst	203	201	144	71,6%	56	27,9%	1	0,5%
informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	206	206	100	48,5%	103	50,0%	3	1,5%
sprawozdań z wykonania budżetu jst	206	206	144	69,9%	58	28,2%	4	1,9%
wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	206	205	192	93,7%	13	6,3%	0	0,0%
możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej	133	129	109	84,5%	19	14,7%	1	0,8%
możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej	146	139	127	91,4%	12	8,6%	0	0,0%
uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	2	2	100,0%	0	0,0%	0	0,0%
projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	203	205	112	54,6%	90	43,9%	3	1,5%
prawidłowości planowanej kwoty długu	197	197	145	73,6%	52	26,4%	0	0,0%

W stosunku do 2012 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały w 2013 r. o 65 opinii mniej.

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii		Charakter wydanych opinii					
			pozytywne		pozytywne z uwagami		negatywne	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Ogółem, z tego dotyczącej:	1933	1868	1465	1352	453	504	15	12
gmin	1677	1602	1276	1159	387	431	14	12
powiatów	160	177	117	127	42	50	1	0
miast na prawach powiatów	38	34	23	22	15	12	0	0
województwa	16	11	16	9	0	2	0	0
związków międzygminnych	42	44	33	35	9	9	0	0

Opinie o możliwości spłaty kredytów i pożyczek:

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydały 357 opinii w sprawie możliwości spłaty pożyczek i kredytów zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego, z tego:

- 268 opinii pozytywnych,
- 89 opinii pozytywnych z uwagami,

Opinie o możliwości wykupu papierów wartościowych

W 2013 roku Składy Orzekające RIO w Łodzi wydały 21 opinii w sprawie możliwości wykupu papierów wartościowych, w tym 9 pozytywnych i 12 z uwagami. Dwanaście opinii dotyczyło gmin,

Opinie o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jednostek samorządu terytorialnego:

W 2013 r. składy orzekające zaopiniowały 201 projektów budżetów, w tym 51 projektów na 2013 rok (pozostałe projekty na 2013 rok zaopiniowano w 2012 r.) i 150 projektów budżetów na 2014 rok. Wydano 144 opinie pozytywne, 56 opinii z uwagami i 1 negatywną (dot. projektu budżetu

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2013 r.

W 2013 r. składy orzekające Izby wydały **206** opinii o informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego w I półroczu 2013 r. (100 opinii pozytywnych, 103 opinie z uwagami lub pozytywnych z uwagami oraz 3 negatywne):

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną,
- wśród 21 informacji powiatów o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2012 r. 13 otrzymało opinię pozytywną, 8 - pozytywną z uwagami,
- miasta na prawach powiatu otrzymały 2 opinie pozytywne i 1 opinię pozytywną z uwagami,
- gminy otrzymały 79 opinii pozytywnych, 92 opinie z uwagami oraz 3 opinie negatywne (negatywnie zaopiniowane zostały informacje o przebiegu wykonania budżetu Gminy Kodrąb, Gminy Zadzim oraz Miasta i Gminy Działoszyn),
- składy orzekające wydały 7 opinii dotyczących informacji związków międzygminnych o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2013 r. - 5 pozytywnych i 2 pozytywne z uwagami.

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2012 r.

Składy Orzekające Izby zaopiniowały w 2013 r. **206 sprawozdań** z wykonania budżetów za 2012 r. (w tym 3 miast na prawach powiatów, 21 sprawozdań powiatów, 1 sprawozdanie województwa i 7 sprawozdań związków międzygminnych, 174 sprawozdania gmin).

Opinię pozytywną otrzymały 144 sprawozdania, 58 opinii zawierało uwagi, 4 sprawozdania **zaopiniowano negatywnie (Gm. Pątnów, Gm. Zadzim, M-Gm. Działoszyn, M-Gm. Opoczno).**

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną,
- 17 sprawozdań powiatów składy zaopiniowały pozytywnie, 4 opinie zawierały uwagi,
- 2 miasta na prawach powiatu otrzymały opinię pozytywną, jedno opinię pozytywną z uwagami,
- 118 gmin otrzymało opinię pozytywną, 52 opinie zawierały uwagi, 4 wydane opinie były negatywne,
- o sprawozdaniach związków międzygminnych składy orzekające wydały 6 opinii pozytywnych i 1 z uwagami.

Opinie o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium.

Komisje rewizyjne przedłożyły do zaopiniowania składom orzekającym Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi **205 wniosków w sprawie absolutorium.**

W 2013 roku nie była wydana opinia do Wniosku Komisji Rewizyjnej Gminy Pątnów, gdyż Wniosek taki nie wpłynął do Izby. W pierwszej połowie roku 2013 powołano Komisarza Rządowego w Gminie Pątnów.

Składy orzekające wydały:

- 192 opinie pozytywne,
- 13 opinii z uwagami.

Opinie o projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych.

Składy Orzekające Izby zaopiniowały w 2013 r. **205 projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych**. Opinię pozytywną otrzymało 112 projektów, 90 opinii zawierało uwagi, 3 projekty zaopiniowano negatywnie (Gminy Strzelce Wielkie, Gminy Biała i Miasta i Gminy Zelów).

Opinie o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej - art. 246 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych

Składy Orzekające Izby na podstawie projektów uchwał budżetowych w 2013 roku wydały 129 opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu (z tego 36 opinii dotyczyło projektów budżetów j.s.t. na 2013 rok, 93 opinie dotyczyły projektów budżetów j.s.t. na 2014 rok):

- 2 dotyczyły projektów uchwał budżetowych miast na prawach powiatu
- 11 projektów powiatów,
- 112 projektów gmin oraz
- 4 związków międzygminnych.

Opinię pozytywną otrzymało 109 uchwał, 19 opinii zawierało uwagi, w jednym przypadku skład orzekający Izby negatywnie zaopiniował możliwość sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (M. Gm. Zelów).

Opinie o możliwości sfinansowania deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego w uchwale budżetowej, o których mowa w art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych

W 2013 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały **139** opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu z art. 246 ust. 3 upf. (pozostałe 67 jednostek nie uchwaliło deficytu), z tego:

- 127 opinii pozytywnych
- 12 opinii z uwagami.

Opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu - art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych

Składy Orzekające Izby wydały 197 opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu (w pozostałych 9 jednostek nie planowano zadłużenia), z tego:

- 3 opinie dotyczące miast na prawach powiatu,
- 21 opinii dotyczących powiatów,
- 1 opinię dla samorządu województwa,
- 171 opinii dotyczących gmin oraz

— 1 dla związku międzygminnego.

Opinię pozytywną otrzymało 145 uchwał, 52 opinie zawierały uwagi.

III. Działalność informacyjna i szkoleniowa w roku 2013

Ustawa z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych określająca zadania regionalnych izb obrachunkowych – zobowiązała izby do prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą. Działalność ta prowadzona jest m.in. w formie szkoleń, udzielania odpowiedzi na kierowane do izby zapytania, konsultacji, oraz poprzez stronę internetową izby (www.lodz.rio.gov.pl).

Ogółem w roku 2013 w trakcie 7 zorganizowanych szkoleń/spotkań przeszkolonych zostało **468** przedstawicieli nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego: wójtów, burmistrzów, prezydentów, radnych, skarbników oraz innych pracowników jednostek objętych nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. W szkoleniach brali także udział pracownicy Izby.

Zorganizowane szkolenia obejmowały następującą tematykę:

- Nowelizacja ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z implementacją „dyrektywy obronnej” – zakres zmian dotyczących zamówień „klasycznych”
- Intensyfikacja dochodów gmin – dochodzenie należności podatkowych i publicznoprawnych
- Praktyczne aspekty zarządzania długiem i finansami jst
- Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Problemy praktyczne i prawne związane z absolutorium komunalnym. Fundusz sołecki jako inicjatywa lokalna.
- Windykacja należności cywilnoprawnych
- Nowelizacja ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – podsumowanie zmian
- Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi, czyli jak naliczyć i wyegzekwować opłatę śmieciową

Szczególnie dużym zainteresowaniem w roku 2013 cieszyła się problematyka związana ze stosowaniem przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w tym szkolenie prowadzone przez członków Kolegium.

Podobnie jak w latach poprzednich, została utrzymana praktyka zarówno bezpośrednich spotkań jak i konsultacji telefonicznych członków Kolegium oraz pracowników Izby z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek, mająca na celu udzielanie wyjaśnień oraz instruktażu w zakresie prowadzonej przez Izbę działalności nadzorczej i opiniodawczej, kontrolowanych sprawozdań oraz kontroli przeprowadzanych w nadzorowanych przez Izbę jednostkach samorządu terytorialnego.

W 2013 roku działalność ta obejmowała również kwestie dotyczące Systemu zarządzania budżetami JST – Besti@, oraz SJO BeSTi@,

Działalność informacyjna prowadzona była także poprzez udzielanie pisemnych interpretacji, wyjaśnień i odpowiedzi na pytania kierowane do Izby przez j.s.t, w tym udzielanych przez Izbę na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych

(wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych). W roku 2013 Izba udzieliła 36 odpowiedzi na pisemne zapytania nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego.

Tematyka udzielanych przez Izbę odpowiedzi obejmowała, między innymi, następujące kwestie:

- podatki i opłaty lokalne,
- ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- sprawozdawczość budżetowa,
- sprawy dotyczące mienia komunalnego,
- zasady i formy finansowania zadań jst,
- fundusz sołecki,
- dotacje dla niepublicznych szkół, przedszkoli,
- ochrona przeciwpożarowa.

Odpowiedzi udzielane na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych (wyjaśnienia w zakresie przepisów o finansach publicznych) zamieszczane są na stronie internetowej izby.

Działalność informacyjna Izby prowadzona jest także poprzez udzielanie informacji w trybie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity z 2001r. Dz.U.Nr 112, poz. 1198 ze zm.) – w ramach działalności prowadzonej przez Wydział Informacji, Analiz i szkoleń, Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej

W 2013 roku, poprzez działania WIAS i WKGF udostępniono 29 informacji w oparciu o przepisy ww. ustawy. Z wnioskami o udostępnienie informacji publicznej zgłaszały się głównie osoby fizyczne.

W ramach dostępu do informacji publicznej udostępniono następujące materiały:

- Informacje dotyczące przeprowadzonych przez Izbę kontroli
- Informacje dot. funduszu sołeckiego, w tym dot. jednostek samorządu terytorialnego województwa łódzkiego, które podjęły lub nie podjęły uchwał w sprawie funduszu sołeckiego, które wyraziły lub nie wyraziły zgody na wyodrębnienie funduszu;
- Informacje dotyczące realizacji przez samorzady obowiązków wynikających z ustawy Karta Nauczyciela (wynagrodzenia nauczycieli, dodatki uzupełniające).
- opinia składu orzekającego;
- sprawozdania nadzorowanych JST;
- informacje dotyczące liczby wniosków o ponowne udostępnienie informacji publicznej, jakie wpłynęły do Izby,
- protokół z posiedzenia kolegium izby,
- informacja, czy do izby wpłynęły pisma dot. wskazanego stanowiska izby;
- dane nt. obligacji JST;
- informacje dotyczące realizacji przez samorzady obowiązków wynikających z ustawy Karta Nauczyciela (wynagrodzenia nauczycieli, dodatki uzupełniające).
- uchwała kolegium
- wykaz JST/decyzje w sprawie funduszu sołeckiego

Działalność informacyjna i szkoleniowa prowadzona jest również poprzez stronę internetową Izby (www.lodz.rio.gov.pl) oraz Biuletyn Informacji Publicznej (www.bip.lodz.rio.gov.pl).

Na stronach tych znajdują się m.in.

- opinie składów orzekających Izby;

- rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby,
- sprawozdania z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi;
- informacje dotyczące wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym o zobowiązaniach;
- raporty o stanie gospodarki finansowej JST;
- wyjaśnienia udzielane w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych;
- pisma i stanowiska Ministerstwa Finansów i UOKIK;
- informacje o organizowanych szkoleniach;
- odnośniki do stron Dziennika Urzędowego Województwa Łódzkiego, gdzie publikowane są akty podlegające ogłoszeniu;
- informacje o planowanych posiedzeniach Kolegium Izby;
- komunikaty i informacje ważne dla prawidłowości działania jednostek samorządu terytorialnego;
- odpowiedzi na pytania zgłaszane na „Forum dyskusyjnym” dotyczące zamówień publicznych oraz sprawozdawczości budżetowej.

Działalność informacyjna Izby prowadzona jest też za pośrednictwem poczty internetowej. Pewną i szybką komunikację w tym zakresie umożliwia uruchomiony już w roku 2004 dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w Polsce serwer poczty elektronicznej. Drogą elektroniczną przekazywana była m.in. korespondencja dotycząca sprawozdawczości budżetowej i finansowej, sprawozdawczości kierowanej do MF, do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, informacje o organizowanych przez Izbę szkoleniach, itp.

IV. Działalność Komisji ds. Kontrasygnaty.

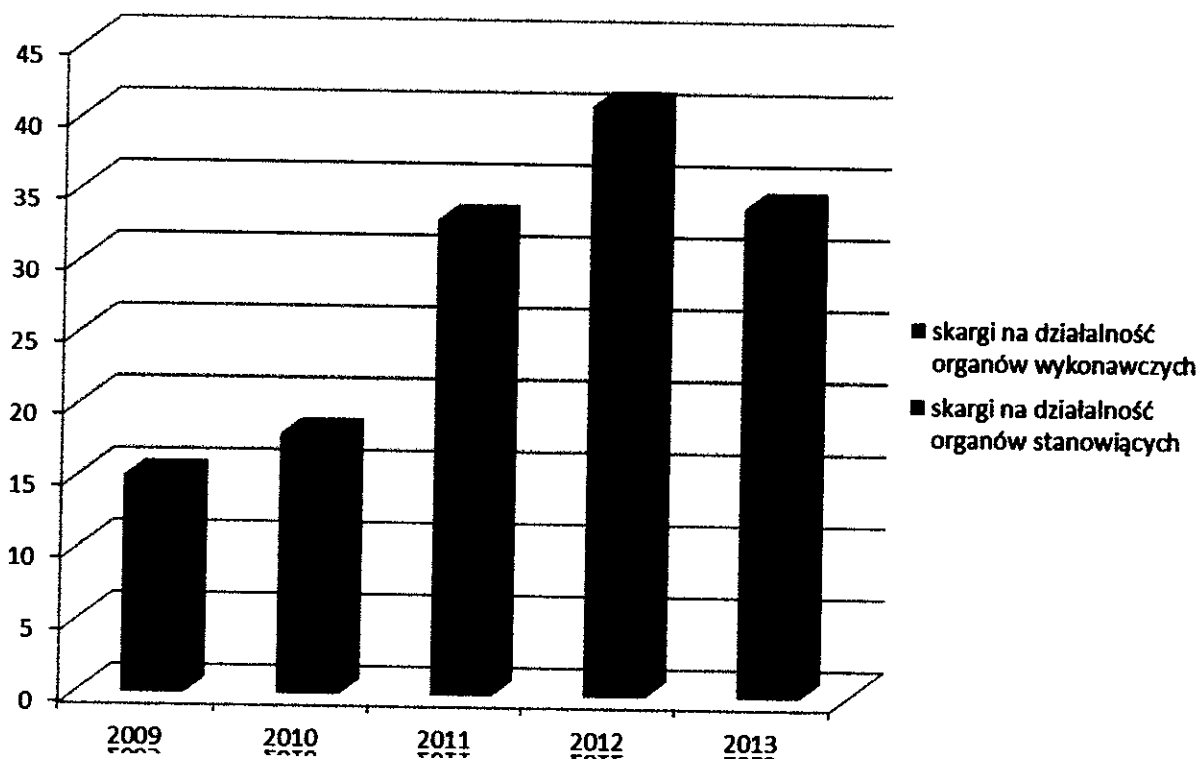
Na podstawie art. 13 pkt 9 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izby należy rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika (głównego księgowego budżetu jednostki samorządu terytorialnego) o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika, zgodnie z odrębnymi przepisami.

W roku 2013 do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi nie wpłynęło zawiadomienie o przypadku dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika.

V. Rozpatrywanie skarg na działalność organów jst

Zgodnie z art. 229 pkt. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego – regionalne izby obrachunkowe są organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa w zakresie spraw finansowych.

W 2013 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wpłynęły 34 skargi¹.

Z 34 skarg, jakie wpłynęły do Izby w roku 2013:

- 22 dotyczyły działalności organów stanowiących,
 - 12 dotyczyło działalności organów wykonawczych (11 dotyczyło wójtów, 1 zarządu powiatu)
- Skargi na działalność organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.

Z 22 skarg na działalność organów stanowiących JST – 16 dotyczyło w zasadzie unieważnienia uchwał.

Wnioski o unieważnienie uchwał dotyczyły m.in. kwestii:

- Budżet i jego zmiany;
- Podatki i opłaty lokalne, w tym opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Absolutorium,
- WPF i jej zmiany
- Naruszenie trybu podejmowania uchwał;
- Określanie zasad emisji obligacji komunalnych;

¹ wykazana liczba skarg jest różna od ilości skierowanych do Izby pism/skarg z uwagi na fakt, że część z nich dotyczyła obu organów lub dotyczyła kilku różnych kwestii; dla celów statystycznych każdy przypadek liczony był odrębnie)

Skarżący poruszali problematykę dotyczącą m.in.:

- braku upoważnień dla wójta,
- nieprawidłowej klasyfikacji budżetowej,
- podjęcia przez organ stanowiący uchwały bez stosownej inicjatywy organu wykonawczego,
- różnicowania stawek podatku od nieruchomości,
- sposobu ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- zwołania sesji bez inicjatywy prezydenta, projekt uchwały nie został podpisany przez radcę prawnego,
- niekompletności materiałów na sesję; nie objęcie uchwał porządkiem obrad;
- zbyt ogólnego określenia celu emisji, podjęcie uchwały z naruszeniem regulaminu ...

W zakresie skarg dotyczących unieważnienia uchwały organu stanowiącego Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi:

- w 3 przypadkach stwierdziło nieważność uchwały,
- w 11 przypadkach stwierdziło, że uchwała podjęta została bez naruszenia prawa,
- w 1 przypadku stwierdziło nieistotne naruszenie prawa,
- w 1 przypadku umorzyło wszczęte postępowanie

Podmioty kierujące skargi na działalność organów stanowiących JST w roku 2012:

- radni – 8
- organy wykonawcze – 4
- sołtysi – 1
- osoby fizyczne – 9.